

ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ
УКРАЇНЬКА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК

На правах рукопису

СКРЯВІНА Наталія Анатоліївна

ОБЛІК ВИТРАТ І ОБЧИСЛЕННЯ СОВІВАРТОСТІ
ПРОДУКЦІЇ РОСЛИНИЦТВА

Спеціальність 08.06.04. -

Бухгалтерський облік, аналіз та аудит

А В Т О Р Е Ф Е Р А Т
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Скрявіна

КИЇВ 1994

Дисертацією є рукопис

Робота виконана в Інституті аграрної економіки
Української академії аграрних наук.

Науковий керівник - кандидат економічних наук, старший
науковий співробітник
Моссаковський В.В.

Офіційні опоненти : доктор економічних наук
Кірейцев Р.Г.
кандидат економічних наук
Величко О.Р.

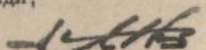
Провідна організація - Державна агроекологічна
академія України

Захист відбудеться "18 " листопада 1994 р. на засіданні
спеціалізованої вченої ради К.01.58.02. Інституту аграрної
економіки Української академії аграрних наук, за адресою:
252022 Київ-22, МСП, вул.Героїв Оборони, 10, Інститут аграр-
ної економіки УААН.

З дисертацією можна ознайомитися у бібліотеці Інституту
аграрної економіки

Автореферат розісланий 14 жовтня 1994 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради,
кандидат економічних наук

 - Малік М.Й

ДВ-31.114

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Досягнення ефективності виробництва можливе тільки за умови забезпечення точного і своєчасного обліку. Однак, його стан в підприємствах потребує вдосконалення з метою підвищення оперативності та аналітичності даних, що сприяє росту значимості їх в управлінні сільськогосподарським виробництвом.

Як відомо, в системі управління сільськогосподарським виробництвом одним з найважливіших показників є облік виробничих витрат і калькуляція собівартості продукції. Собівартість - це один з визначальних показників економічної ефективності виробництва. Вчені-економісти висловлюють різні думки щодо формування собівартості та включення до її складу тих чи інших витрат. В умовах переходу до ринкових відносин ці питання потребують перегляду, що свідчить про актуальність проведеного дослідження.

Значний внесок у розробку теорії і практики обліку витрат і калькуляції собівартості продукції сільськогосподарського виробництва зробили вчені: І.Белебева, І.Білий, Г.Грінман, І.Ламікі, В.Линник, Ю.Литвин, М.Писенгольц, В.Радостовець та інші. Проте, ця проблема в зв'язку зі зміною умов господарювання вимагає додаткового дослідження.

Основними питаннями, які потребують вирішення щодо обліку витрат в рослинництві, є точне визначення поняття та складу елементів і статей витрат, порядок відображення в обліку використаних ресурсів та обчислення собівартості продукції рослинництва. Це зумовило вибір теми дисертаційної

роботи.

Мета та завдання дослідження. Метою дисертаційної роботи є розробка пропозицій по вдосконаленню обліку витрат виробництва і обчисленню собівартості продукції рослинництва в сучасних умовах. Для досягнення даної мети в роботі вирішувались такі завдання:

- обґрунтувати склад елементів і статей витрат;
- розробити пропозиції по вдосконаленню обліку використаних у процесі виробництва ресурсів;
- вдосконалити форми документів та реєстрів аналітичного та синтетичного обліку витрат у рослинництві;
- внести уточнення в методику обчислення собівартості продукції рослинництва.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження були сільськогосподарські підприємства Кам'янець-Подільського і Дунаївського районів Хмельницької області.

Предмет дослідження. Предметом дослідження є методика обліку витрат і обчислення собівартості продукції рослинництва у згаданих господарствах.

Методологія та методика дослідження. Методологічною основою дослідження є діалектичний підхід до вивчення сучасного стану обліку витрат у рослинництві. В процесі роботи майоралів використовувались спеціальні методи економічних досліджень: порівняння і співставлення, аналіз і синтез, наукової абстракції, групування, узагальнення історичного і сучасного досвіду та досягнень передової науки. Інформаційною базою дослідження були законодавчі акти України з питань розвитку аграрного сектору економіки, праці вчених-економістів з обліку виробництва в сільському господарстві та в ін-

ших галузях народного господарства, матеріали наукових конференцій та семінарів, дані синтетичного і аналітичного обліку витрат в рослинництві, річні звіти сільськогосподарських підприємств.

Наукова новизна досліджень, які виносяться на захист дисертації, полягає у тому, що:

- уточнено склад елементів і статей витрат у рослинництві;

- запропоновано спрощені форми первинних документів і реєстрів обліку витрат у сільськогосподарських підприємствах і фермерських господарствах;

- розроблено рекомендації по вдосконаленню обліку використаних у виробництві ресурсів;

- запропоновано методику розподілу витрат між видами продукції рослинництва при "коштовому" методі обліку.

Практичне значення дослідження. Використання на практиці внесених в роботу розробок дає можливість покращити стан обліку витрат і обчислення собівартості продукції рослинництва, а метою посилення контролю за використанням ресурсів. Пропозиції, які містяться у дисертаційній роботі, передані Міністерству сільського господарства і продовольства України. Вони використані для підготовки інструктивних матеріалів по плануванню, обліку і обчисленню собівартості продукції в сільськогосподарських підприємствах. Розробки автора застосовують на практиці окремі господарства Кам'янець-Подільського і Дунаєвського районів Хмельницької області. Пропозиції по вдосконаленню обліку витрат і обчисленню собівартості продукції, у сучасних умовах, використовуються в учбовому процесі Кам'янець-Подільського сільсько-

господарського інституту. Все це підтверджено відповідними документами.

Апробація результатів дослідження. Основні теоретичні узагальнення і практичні положення по вдосконаленню організації обліку витрат у сільськогосподарських підприємствах викладені автором на конференціях:

- XX конференція молодих вчених "Актуальні питання забезпечення АПК". м.Херсон, 1993р.;

- наукова конференція професорсько-викладацького складу. м.Кам'янець-Подільський, 1993р.;

- науково-методична конференція професорсько-викладацького складу. м.Кам'янець-Подільський, 1994р.

Результати досліджень надруковані у збірнику наукових праць "Сучасний стан і проблеми розвитку економічної науки в Україні". м.Тернопіль, 1993р.

Публікації. По темі дисертації опубліковано чотири роботи, загальним обсягом 0,33 друкованого аркуша, які розкривають наслідки досліджень.

Обсяг та структура роботи. Дисертаційна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури, до якої входить 177 найменувань, та 22 додатків. Робота викладена на 166 сторінках машинописного тексту, містить 9 таблиць, 3 малюнки.

У вступі обгрунтована актуальність вибраної теми дослідження, визначені його мета і завдання, предмет і об'єкт, методологія і методика досліджень, викладена наукова новизна, практична та теоретична цінність одержаних результатів.

У першому розділі "Теоретичні питання обліку витрат на виробництво" розкривається економічна сутність і принципи

формування собівартості, а також теоретичні основи класифікації витрат. Виходячи з цього, запропоновано вдосконалений склад елементів і статей витрат в рослинництві.

У другому розділі "Побудова обліку виробництва в сучасних умовах" розглядаються питання, пов'язані з загальними положеннями обліку витрат на виробництво, а також з порядком відображення в обл.ку використаних ресурсів. Проведені дослідження дозволили внести пропозиції по спрощенню документів і реєстрів бухгалтерського обліку та визначити склад об'єктів обліку в рослинництві.

У третьому розділі "Організація аналітичного обліку і калькуляція собівартості продукції рослинництва" розглянуто існуючу методику та внесено пропозиції по вдосконаленню аналітичного обліку витрат з використанням запропонованих реєстрів аналітичного і синтетичного обліку, а також по обчисленню собівартості продукції рослинництва.

У висновках узагальнено результати дослідження та систематизовано основні висновки і пропозиції по вдосконаленню обліку витрат і обчисленню собівартості продукції рослинництва.

2. ЗМІСТ І ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ.

В умовах інфляції важливе значення має правильна побудова економічних відносин між підприємствами різних галузей народного господарства. Вирішення цього питання може досягатися за допомогою даних про структуру витрат виробництва за елементами. Використання їх в плануванні і обліку дозволяють аналізувати витрати виробництва за окремими складовими, виз-

чити рівень інфляції, вірно побудувати ціни на продукцію і послуги підприємств АПК та різних галузей народного господарства, а також виявити основні напрямки зниження собівартості продукції.

Елементи витрат це однорідні за своїм змістом витрати в цілому по підприємству, які характеризують участь у виробничому процесі робочої сили і засобів виробництва.

В постанові Кабінету Міністрів України від 19 вересня 1993 року, передбачено витрати за економічними елементами поділяти на п'ять груп. Тут проведено чіткий поділ витрат на вартість використаних предметів праці, живу працю та внос засобів виробництва. Це відповідає економічній сутності елементів виробництва. Але це групування має деякі не зліки, зокрема, матеріальні витрати займають значну питому вагу, тому в їх складу доцільно виділити корми і насіння, паливо і енергію. Таким чином, з урахуванням особливостей сільськогосподарського виробництва витрати доцільно планувати та обліковувати за наступними елементами:

- корми і насіння;
- паливо і енергія;
- дрова і матеріали (решта цінностей);
- витрати на оплату праці;
- відрахування на соціальні заходи;
- амортизація основних фондів;
- інші витрати.

Зазначений перелік елементів витрат поряд з вирішенням інших моментів дозволить вірно розв'язати питання про перехід України на міжнародні стандарти обліку і статистики.

Одним з найголовніших напрямків вдосконалення обліку

витрат і обчислення собівартості продукції є розробка науково-обґрунтованої номенклатури калькуляційних статей. Істотний недолік діючого переліку - значне їх укрупнення, об'єднання в окремі статті витрат, які відображають різні виробничі процеси. Наприклад, по статті "Роботи і послуги" об'їднують вартість послуг вантажного автотранспорту, живих тяглової сили, електро- та газопостачання. Через це знижуються контрольно-аналітичні функції облікової інформаційної системи управління процесом формування собівартості продукції рослинництва.

В обст. жєнид господарствах Кам'янець-Подільського району облік витрат у рослинництві ведуть, використовуючи різні статті витрат. З десяти обстежених господарств - шість використовують затверджену в конструктивних вказівках номенклатуру статей, а чотири - використовують довільну (Табл. 1.).

Затверджену номенклатуру статей витрат слід розглядати як обов'язкову для звітності. В конкретному підприємстві при плануванні, обліку і калькуляції може бути використаний і більш детальний перелік витрат. Такий підхід вважаємо цілком виправданим, оскільки для кожного рівня управління потрібна інформація різного ступеня деталізації. Розширення кількості статей витрат збільшує інформаційну ємність системи обліку, але при цьому зростає його трудомісткість. У зв'язку з цим необхідно правильно визначити критерії виділення витрат у самостійні статті. Такими критеріями можуть бути, по-перше, роль і значення витрат у формуванні собівартості продукції, тобто, окремими статтями повинні бути основні для даної галузі витрати. Як правило, ці витрати займають значну питому вагу у загальних витратах і вартість доб-

Таблиця 1

Статті витрат рослинництва, які використовуються в господарствах Кам'янець-Подільського району Хмельницької області.

Статті витрат	Господарства, які проводять облік по статтям відповідно до інструкції (1)	Радгосп "Кам'янець-Подільський"	КСП ім. Котовського	КСП "Бісна"	КСП ім. Держинського
1. Витрати на оплату праці з відрахуванням на соціальне страхування	X	X	X	X	X
2. Насіння і садивний матеріал	X	X	X	X	X
3. Добрива	X	X	X	X	X
4. Засоби захисту рослин	X				
5. Роботи і послуги	X	X	X		
6. Витрати на утримання основних засобів	X		X		X
7. Витрати на організацію виробництва і управління	X		X		
8. Страхові платежі	X				
9. Інші витрати	X	X	X	X	X
10. Плата за землю		X			
11. Паливо			X	X	X

(1) - КСП "Ранкові зорі", ім. К'рова, ім. Крупської, "Новожиття", спілка селян "Іскра" і "Надія".

рива, насіння, засоби захисту рослин і т.д.). По-друге, слід відокремлювати витрати, які необхідно глибоко вивчати (витрати по організації виробництва і управління), оскільки во-

ни, являються невиробничими витратами, мають значний вплив на рівень собівартості. По-третє, в окремі статті слід виділяти витрати (незалежно від їх питомої ваги), які є базовою основою розподілу інших витрат. При цьому, в одну статтю повинні включатись такі, які мають одне й те ж цільове виробничо-технологічне призначення (амортизація основних фондів).

Проведення за цими критеріями відбір статей дозволив рекомендувати такий їх склад в рослинництві:

- витрати на оплату праці;
- відрахування на соціальні заходи;
- насіння;
- добрива;
- засоби захисту рослин;
- паливо;
- роботи і послуги
автотранспорт,
гузовий транспорт,
послуги інших дотоміжних виробництв,
послуги сторонніх організацій;
- амортизація основних фондів;
- ремонт основних фондів;
- витрати по організації виробництва і управлінню;
- інші витрати.

В розділі розглянуто еволюцію поглядів вчених в питанні обліку витрат, калькулювання собівартості продукції та відмічено необхідність перебудови системи бухгалтерського обліку в сучасних умовах. Останнім часом в Україні проведені певні заходи щодо переходу на міжнародні стандарти. Однак, цього недостатньо. В Україні потрібно розробити конкретні

ведення обліку, на основі якої побудувати план рахунків, орієнтований на міжнародні стандарти, та у відповідності до цього документи і реєстри.

Правильність обліку витрат на виробництво в значній мірі залежить від точності списання використаних в процесі виробництва матеріальних цінностей, оплати праці тощо.

В процесі обстеження господарств Кам'янець-Подільського і Дунаєвського районів виявлено, що в сучасних умовах виникає потреба переглянути методику списання на виробництво використаних ресурсів.

В умовах інфляції однією з головних проблем є оцінка придбаних товарно-матеріальних цінностей. В обстежених господарствах у обліку використовують фактичну вартість заготовлених матеріальних цінностей, за якою їх списують на витрати виробництва.

Відповідно до рішення Міністерства економіки і Міністерства фінансів України від 31 червня 1993 року придбані товарно-матеріальні цінності підлягають переоцінці за станом на початок кожного місяця. Однак, якщо в господарствах переоцінку матеріалів здійснювати кожен місяць, то це приведе до значних додаткових витрат часу бухгалтерів, оскільки в сільськогосподарських підприємствах є велика кількість різних матеріалів. Крім того, виникає проблема документального щомісячного підтвердження сучасного рівня цін постачальником. З метою спрощення цієї роботи досліду слід здійснювати лише по тих матеріальних цінностях, які реалізовані, чи використані для потреб виробництва, застосовуючи при цьому ціни останнього придбання чи діючі ціни постачальника.

Для цього в книзі (карті) складського обліку доціль-

но ввести додаткову графу "Вартість матеріалів за документами постачальника" з тим, щоб бухгалтер і завідувачий складом, при потребі, змогли вірно оцінити реалізовані та використані на виробництво матеріали.

Потребує свого рішення і питання щодо джерел покриття сум дооцінки матеріалів. У відповідності до міжнародних стандартів в господарствах необхідно створювати за рахунок прибутку резерв для дооцінки матеріалів.

Сільськогосподарським підприємствам доцільно надати право використовувати прискорені методи нарахування амортизації. Це сприятиме ефективнішому використанню основних засобів, що дозволить прискорити їх оновлення, покращити фінансовий стан підприємства та сприяти науково-технічному прогресу. На практиці виявилось, що нарахування амортизації за прискореними нормами призводить до збільшення обчислювальних робіт, порівняно з пропорційними нормами. В роботі обґрунтовується необхідність запровадження у виробництво розроблених автором відомості нарахування та розподілу амортизаційних відрахувань по основних засобах. Більша складалася на початок року.

При з'яшенні порядку заповнення і використання документів по обліку праці та її оплати в господарствах були виявлені недоліки в їх використанні. Так, доцільно змінити порядок заповнення таблиці обліку робочого часу (ф. №4). Зокрема, час, який працівник відробив у своїй бригаді та нараховану при цьому оплату праці слід відображати у чисельнику, в інших підрозділах - в знаменнику.

Первинний облік простоїв здійснюється в обліковому листі щодобових і внутрішньодіних простоїв (ф. №4а), з метою поси-

Л. ння контролю за подібними фактами цей документ доцільно доповнити графою, у якій будуть відображати винних за простої осіб.

Практика показала, що обліковий лист тракториста-машиніста (ф.№67 і 67б) необхідно доповнити даними про рівень коефіцієнту трудової участі працівника.

Ставлення фермерських господарств вимагає перегляду вже існуючих положень в обліку. На першому етапі формування селянських (фермерських) господарств пропонується вести облік за простим системою, використовуючи при цьому книгу обліку фінансових результатів. При значному обсязі виробництва можуть додатково застосовувати книгу обліку матеріалів, інвентарну та касову книги.

Як свідчить опитування фермерів, які використовують у господарств. найманих робітників, крім членів своєї родини, доцільно проводити оперативний облік виконаних робіт в робочому журналі, де відмічати відпрацьований час кожним працівником, нараховувати та видати оплату праці.

Велике значення в справі вдосконалення обліку витрат і обчислення собівартості продукції має вірне визначення об'єктів обліку. У спеціальній літературі зустрічаються різні визначення цього поняття, зокрема, як групування витрат на виробництво, сукупність витрат, витрати підрозділу, (бригади), окремі культури (групи культур). Автори часто змішують поняття об'єкту обліку і об'єкту калькулювання або об'єкт обліку замінюється методом обліку, тощо.

Стосовно до сучасних умов діяльності сільськогосподарських підприємств облік витрат потрібно вести за центрами відповідальності (така назва підрозділів за рубежом має ши-

роке розповсюдження і останнім часом її використовують економісти України). Такими центрами можуть бути підрозділи, яким надано господарську самостійність (бригади, фермерські господарства тощо).

Тому вважаємо, що об'єктами обліку витрат рослинництва, в першу чергу, виступають витрати кооперативу, фермерського господарства, орендного колективу. Якщо виробничий підрозділ чи господарство вирощує певну кількість культур, то при потребі об'єктами стають витрати на вирощування окремих сільськогосподарських культур чи виконання окремих видів робіт незавершеного виробництва тощо. Це дозволить посилити контроль за витратами і виходом продукції, обґрунтовано обчислювати собівартість продукції.

Вивчення стану обліку показало, що в господарстві не використовують різні реєстри аналітичного обліку. Так, в господарствах Кам'янець-Подільського і Дунаївського районів аналітичний облік витрат в рослинництві здійснюють у виробничих звітах, книгах обліку витрат і виходу продукції рослинництва, особовому рахунку орендаря і т.д.

З метою виявлення кращого варіанту реєстрів автором проводилося опитування бухгалтерів з цього приводу. Головні бухгалтери віддають перевагу виробничим звітам, бухгалтери по обліку виробництва - особовим рахункам орендарів. Це пояснюється тим, що виробничі звіти дозволяють проводити зведення і обробку даних, а накопичення сум витрат за об'єктами допомагає контролювати витрати і спрощує спрацювання даних для обчислення собівартості продукції.

Всі названі спеціалісти висловили думку, що кращими формами реєстрів слід надати перевагу. При цьому необхідно

домагатися того, щоб була досягнута повна аналітичність даних для потреб всіх рівнів управління, та узагальнення даних для потреб синтетичного обліку. Тому в роботі запропоновано використовувати в господарствах книгу обліку доходів і витрат підрозділу (бригади). Записи в ній слід проводити на підставі первинних документів у хронологічному порядку по дні здійснення господарських операцій.

Аналітичні рахунки відкривають по підрозділу в цілому, а при необхідності - в розрізі культур (іх груп) чи видів робіт чеського виробництва. Обіги підраховують за місяць та наростаючим підсумком з початку року.

Книга складається з трьох розділів: I-Витрати на виробництво; II-Вихід та реалізація продукції; III-Результат господарської діяльності.

Заповнюють цей реєстр у підрозділі, зазначаючи кореспондуючі рахунки та статті витрат.

Крім того, в підрозділі заповнюють зведені дані про витрати і вид продукції. Записи в них здійснюють на підставі згрупованих документів або переносять показники з наведеної книги, особливо, якщо відкривається один рахунок на підрозділ. Тут же вказують кореспонденцію рахунків по дебету і кредиту рахунка 20-1 "Рослинництво". Це служить підставою для заповнення журналу-ордеру №10. При необхідності, здійснюють перевірку з даними книги обліку доходів і витрат.

В бухгалтерії господарства для обліку витрат і виходу продукції пропонуємо вести особовий рахунок підрозділу, який складається з двох розділів: I-Витрати на виробництво; II-Вихід продукції.

У першому розділі витрати обліковують (по можливості)

окремо по кожній культурі за місяць та з початку року, при цьому вказують кількісні та вартісні показники. В кінці кожного місяця бухгалтер підраховує суми витрат по підрозділу і проставляє кореспондуючі рахунки.

В другому розділі обліковують вихід продукції (окремо по кожній культурі). При цьому вказують кількість та вартість виробленої продукції за місяць і за п'ятку року. Обов'язково зазначають кореспондуючий рахунок.

Цей варіант обліку схематично зображено на малюнку 1.

Умовні позначення: \longrightarrow - перенесення даних;
 $\leftarrow - - \rightarrow$ - зв'язок даних.

Малюнок 1. Запропонований варіант організації обліку витрат в рослинництві.

Одним з шляхів вдосконалення обліку витрат в рослинництві є комп'ютеризація обліку. Інформаційне забезпечення управління рослинництвом при використанні комп'ютерів буде таким чином: аналітичні рахунки відкривають по підрозділах, а всередині їх за позями сівоами. Ядро при цьому

використовують окремі технології вирощування сільськогосподарської продукції - то додатково і за їх видами.

З метою посилення контролю за виробничими витратами, в аналогічному порядку повинні бути розроблені і технологічні карти. Вони мають бути тісно пов'язані з історією полів і хімічним складом ґрунтів та іншими необхідними даними.

Цю інформацію співставляють з фактичними даними, визначають суми відхилень від заданих параметрів. Потім все це узагальнюють в розрізі господарських підрозділів. В разі необхідності відхилення групують за загальною сумою і, додатково, за галезними і не галезними від діяльності підрозділу причинами.

Таким чином, використання комп'ютерів в значній мірі сприяє збільшенню місткості зібраної для управління інформації, дозволяє контролювати хід виконання технологічних операцій. При цьому можливо обґрунтовано встановити розмір матеріального стимулювання і злективу підрозділу за підсумками року. Все це сприяє покращенню стану економіки підприємства.

Вивчення порядку обчислення собівартості продукції рослинництва в господарствах Кам'янець-Подільського і Дунаєвського районів показало, що в сучасних умовах використовують загальноприйняті методи розрахунку: простий, пропорційний, комбінований.

Літературні джерела та практика ведення обліку в селянських (фермерських) господарствах показали, що в останні роки в рослинництві почав широко використовуватися "котловий" метод обліку витрат. Він економить час на запис господарських операцій, але ускладнює калькулювання собівартості продукції. Тому в дисертаційній роботі наведена уточнена

методика обчислення сум витрат на одиницю продукції. Розрахунки проводились на прикладі даних селянської спілки "Аврора" Дунаєвського району Хмельницької області за 1993 рік. Нормативні витрати були взяті за 1991 рік, бо в останні роки вони не розраховувалися.

Таблиця 2.

Собівартість і центнера продукції рослинництва, обчислена за діючою і запропонованою методикою, на матеріалах спілки селян "Аврора" Дунаєвського району Хмельницької області за 1993 рік.

Види продукції	Собівартість 1 ц продукції рослинництва, крб., обчислена за:		Відхилення собівартості 1 ц, обчисленої по запропонованій методіці від собівартості, обчисленої по діючій методіці	
	діючою методикою	запропонованою методикою	+	-
Овса пшениця	3013	4095	1082	-
Овське жито	9949	11049	1100	-
Ячмінь	4405	4122	-	283
Просо	10018	8502	-	1516
Гречка	15809	18026	2217	-
Кукурудза на зерно	55169	51559	-	3610
Горіх	4319	5537	1218	-
Львівський буряк	3803	3095	-	708
Картопля	5212	4700	-	512
Кукурудза на силос	1705	1825	120	-
Коренеплоди	2906	2304	-	602

В цьому господарстві облік проводився в загальноприйнятому порядку з деталізацією по культурах.

З метою виявлення крадіг бази розподілу витрат між культурами при "котловому" методі було прийнято, що загально

суму витрат підрозділів розподіляють між культурами пропорційно нормативним витратам:

- скореговані на рівень інфляції окремих статей витрат по господарству в цілому;

- те ж, але по бригадах;

- без корегування на рівень інфляції.

В результаті було виявлено, що найбільш точні розрахунки були при першому варіанті (Табл. 2). Тому в роботі при калькуляції рекомендується в підрозділах, де облік ведуть за "котловим" методом, витрати розподіляти між окремими видами продукції пропорційно нормативним витратам, скорегованим на коефіцієнт інфляції окремих статей.

ПОЛОЖЕННЯ ДИСЕРТАЦІЇ ОПУБЛІКОВАНІ У РОБОТАХ:

1. Селянське (фермерське) господарство: облік витрат (Збірник наукових праць "Учасний стан та проблеми розвитку економічної науки в Україні." част. 2. -Тернопіль, вид. "Інфотер". -1993. -с.164-167.

2. Об організації учета в фермерських (крістьянських) господарствах ((Тезиси докладов XX конференції молодих учених. Херсон.-1993. -с.138-139.

3. Облік витрат і обчислення собівартості продукції рослинництва у фермерських господарствах ((Матеріали науково-виробничої конференції.К.; -1994. -с.216-218.

4. Групування витрат за елементами ((Тези доповідей науково-методичної конференції професорсько-викладацького складу. Кам'янець-Подільський. -1994. -с.213-296.

СКРЯБИНА Н.А. Учет затрат и исчисление себестоимости продукции растениеводства. Диссертация на соискание ученой степени кандидата экономических наук по специальности 08.06.04. - Бухгалтерский учет, анализ и аудит, Институт аграрной экономики Украинской академии аграрных наук, Киев, 1994.

Защита рукописи диссертации, которая содержит изучение теоретических вопросов экономической сущности и принципов формирования себестоимости, основ классификации затрат, предложения по совершенствованию учета потребленных ресурсов, аналитического учета затрат, исчисления себестоимости продукции растениеводства.

Установлено, что при использовании "котлового" метода учета затрат в сельскохозяйственных предприятиях наиболее целесообразно исчислять себестоимость путем распределения расходов пропорционально нормативным затратам, скорректированным на индекс инфляции отдельных статей.

Ключевые слова:

рослинництво, облік витрат, "котловий" метод.

SKRYBINA N.A. Cost accounting and prime cost calculation of crop farming produce.

The thesis for competition of a candidate of economics degree on speciality 08.06.04.-Accounting, analysis and audit Institute of agrarian economics of the Ukrainian Academy of the agrarian sciences, the city of Kiev, 1994.

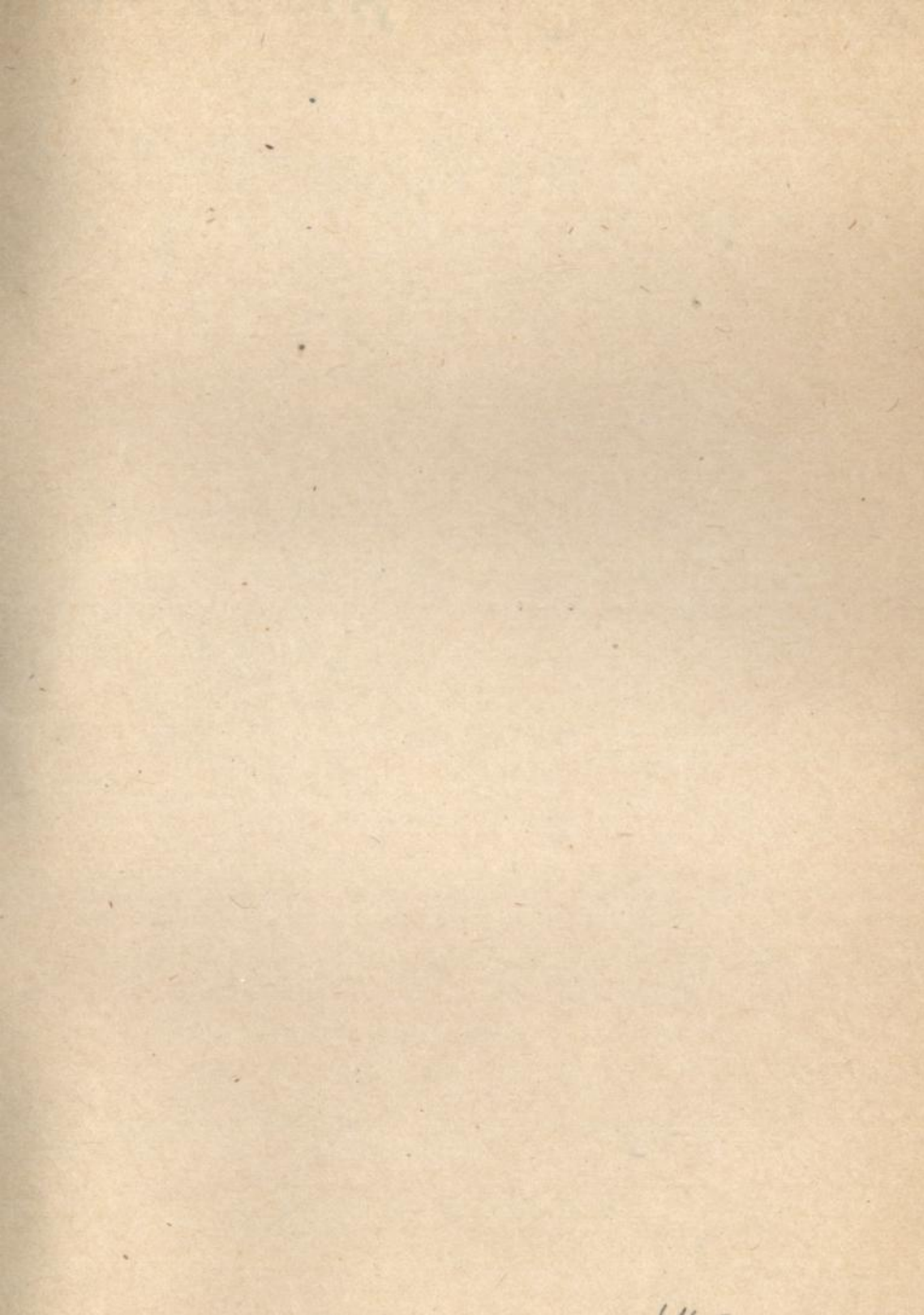
The thesis manuscript is given for defense; it contains the study of theoretical problems of economic essence and principles of prime cost forming, grounds of

cost classification, proposals on improvement of utilized resources accounting, analytic cost accounting and prime cost calculation of crop farming produce.

When used so-called "copper" method of cost accounting at agricultural enterprises, it was determined in prime cost calculation the most advisable is to distribute costs in proportion to normal costs corrected for inflation index of separate types of costs.

Підписано до друку 11 жовтня 1994р. Формат 60x84 1/16.
Папір друк. Об'є. - вид. арк.1.0. Умов.'друк. арк 1,0.
Тираж 100 прим. Зам. N 124.

ДІП Інституту аграрної економіки УААН.
252127. Київ-127, вул.Героїв Оборони, 6.

AB 31.114

AB 31.114